

Tüm BANKA-SEN

TÜM BANKA VE SİGORTA ÇALIŞANLARI SENDİKASI

 AYLIK HABER BÜLTENİ

HAZİRAN/2001

SAYI:6

İŐ GVENCEMİZİ YOK EDEN STATÜYE HAYIR!

**ÇALIŞANLARI İŞÇİ YAPMAKTA
NEDEN BU KADAR ISRARLILAR?**

**1475 SAYILI İŐ KANUNU VE
İŞÇİ İŞVEREN İLİŞKİLERİ.**

İŐ GÜVENCESİ SORUNU.

KIDEM TAZMİNATI

ÖDEMELERİNDE TUZAKLAR.

**BİRİMLERDEKİ KÜÇÜLME VE
NORM KADRO ÇALIŞMALARI**

**4684 SAYILI YASANIN
GETİRDİKLERİ.**

Bunlar,
Engerekler ve çıyanlardır

Bunlar,
Aşımıza, ekmeğimize
Göz koyanlardır,

Tam bunları,
Tamı da büyü... *Ahmed Arif*

Merhaba dostlar, merhaba "kamu bankaları emekçileri" Şair yukarıdaki dizelerini 1945-1955 yılları arasında yazmış. Şiir 1970'li ve 1980'li yıllarda gündeme oturmuş;

1- Çünkü, özellikle 1970 yıllardan itibaren sermayenin ve onların temsilcileri olan siyasi partilerin işçi ve emekçiler üzerindeki baskısı yoğunlaşmış ve son darbe 1980'de vurulmuştur. Şairin dediği gibi aşımıza ve ekmeğimize göz koyan bu engerek ve çıyanlar bu yıllardan itibaren daha da azınlaşmış ve saldırılarını artırmışlardır.

Yıllardır aynı partiler (bu güne kadar isimleri veya genel başkanları değişmiş olsa da sonuçta aynı fikirler) farklı dönemlerde yine bizlerden oy alarak hükümetler oluşturmuşlar ve ülkeyi yönetmişlerdir. Kuşkusuz bizler onlara oy verirken kendimize, eş ve çocuklarımıza insanca yaşanacak bir ortam ve onurlu bir yaşam sürdürmemiz için gerekli ortamı yaratmaları, geleceğimizi güvence altına almaları için oy veriyorduk. Ancak ne yazık ki, biz emekçiler bunları tanıyamamışız, bugün baktığımızda onları tanıyamadan büyümüşüz. Bugün ne kendimizin ne de eş ve çocuklarımızın geleceği güvencede...

2- Çünkü, Türkiye 1980'lerden itibaren büyük bir yapısal değişiklik içerisinde girmiştir. Uluslararası sermaye Türkiye'yi; enerji kaynakları, devasa devlet kurumları ve KİT'leri, bölgesine göre yüksek düzeyde vasıflı iş gücü potansiyelleri, sanayi alt yapısı ve jeo-politik konumu itibarıyla büyük bir pazar olarak değerlendirmekte ve kendi yatırımları için vazgeçilmez bir ülke olarak görmektedir. Üstelik Türkiye, 1980'li yıllardan sonra bütçede askeri harcamalara ayırdığı pay giderek büyümüş, bunun sonucunda askeri bir güç haline gelmiştir. Dolayısıyla hem emperyalist ülkelerin güvenilir bir müttefiki hem de yerli sermayenin yayılmacı politikalarını destekleyen bir devlet haline gelmiştir.

Emperyalizm, kendi çıkar ilişkilerini dünya ülkelerine ve halklarına IMF ve Dünya Bankası aracılığıyla sürdürmektedir. Bunu yaparken Yeni Dünya Düzeni ve Küreselleşme adı altında yapmakta ve milyonlarca işçi ve emekçi işsizleştirilip, yoksullaştırılmaktadır.

Türkiye'de de dünyadaki gelişmelere paralel oluşumlar yaşanmaktadır. Esasen uzun yıllardır IMF ve Dünya Bankası güdümlü politikalarla yönetilen Türkiye, özellikle 1990'lı yıllardan sonra bütünüyle bu kuruluşların direktifleriyle hazırlanıp, uygulanan "istikrar politikaları/bütçeleri" ile yönetilmiştir. Bu politikalarla yönetilen Türkiye krizlerden çıkamamış, yenisi diğerini gölgede bırakıncasına üstümüze düşmüştür.

En son çıkan 21 şubat krizi; Türkiye'yi yangın yerine çeviren bir kriz olurken, krizin nedeni kamu bankalarına bağlanmıştır. Kriz, toplumun emeğiyle geçinen bütün kesimlerini olumsuz etkilediği gibi, bankaları da emekçileriyle birlikte tasfiye sürecine sokmuştur.

Kamu bankalarını ve emekçilerini tasfiye edebilmek için bu güne kadar 4603 ve 4648 sayılı iki kanun çıkartılmıştır. 15.11.2000 tarihinde TBMM'de kabul edilen 4603 sayılı kanunla Emlak Bankası'nın tamamı, Ziraat Bankasının bir çok

şubesi kapatılmak istenirken, Emlak Bankası emekçilerinin akıbeti konusunda hiçbir açıklama yapılmamış, Ziraat ve Halk Bankası emekçileri de emekliliğe, başka kamu kurum ve kuruluşlarına geçme ve "Özel Hukuk Hükümlerine Göre Çalışma" ortamına geçmeleri konusunda zorlanarak, baskı altına sokulmuştur.

Bu olumsuz gelişmelere karşın Emlak Bankası emekçileri giderek yükselen bir karşı duruş eylem ve etkinlikler sürecini geliştirirken, aynı yasayla benzer sorunlarla karşılaşan/karşılaşacak olan Ziraat ve Halk Bankası emekçileri, kamuoyu oluşturacak karşı duruş tepkisini geliştirememişlerdir. Ziraat emekçileri yeterli sayıda emekli olmayarak, başka kamu kurum ve kuruluşlara geçme konusunda gönderilen yazılara yanıt vermeyerek, "Özel Hukuk Hükümlerine Göre Çalışma" konusunda gönderilen dilekçeleri yeterli sayıda imzalamayarak uygulanmak istenenlere karşı olduğunu, kabullenemeyeceğini belirtmiştir. Ancak bütün bu yapılanlar yeterli olmamaktadır. Tasfiye edilmek istenenler üç kamu bankası emekçileridir. Mücadele birlikte yürütülmeliydi/ yürütülmelidir.

4603 sayılı kanunla istediklerini yapamayacaklarını görmeleri üzerine, 20.06.2001 tarihinde TBMM'den 4684 sayılı kanunun çıkmasını sağlamışlardır. Bu kanun, bütün yetki ve inisiyatif bankalar yönetim kuruluna bırakılmaktadır. Detayı dergimiz içerisinde açıklanmıştır. Önemli olan önümüzdeki süreçte uygulanacak baskılara karşı topluca karşı durup duramamaktır. Bütün gelişmeleri emekçiler olarak bizler belirleyeceğiz. Gücümüzü küçümsemeyelim.

TÜM BANKA-SEN olarak biz kamu bankalarının özelleştirilmesine karşı durduk ve hep duracağız. Yapılmak istenilenlerde amacın, gerçekten bankaların karlılık ve verimlilik içerisinde çalışmasını sağlamak olmadığını biliyoruz. Bu konuda söylenenlerin doğru olduğuna inanmıyoruz. Çünkü, gelişmeleri izliyor ve görüyoruz ki; ülkenin krizinden, bankaların mali yapılarının bozuk olduğundan, çalışan fazlalığı bulunduğundan söz edenler, emekçilere o zam önerenler, Ziraat Bankası'nın Genel Müdürlük binalarında tadilat için (hiç de gereği yokken) ihale açarak trilyonları sokağa atmaya hazırlanıyorlar. Bankaların karlılık ve verimliliği ancak bankaların özleştirilmesi ile olur. Özleştirirmenin ilk adımı yönetim kurullarının politik ortamdan uzak olması ile sağlanır. Oysa bugünkü yönetim kurulu, bırakın Türkiye politikalarını, doğrudan IMF ve Dünya Bankası ile ilişkilidir. IMF ve Dünya Bankası ise, kamu bankalarının özleştirilmesini değil, küçültülerek yabancı sermayeye satılmasını istemektedir. Bu nedenle de yapılacak tüm çalışmalar, bankaların ya kapatılmasını ya da küçültülmesini, emekçilerinin de tasfiyesini hedeflemektedir.

Bu nedenle kamu bankaları emekçileri olarak bu yasalara ve yasalardan yola çıkılarak; uygulanmak istenen "yeniden yapılandırma" çalışmalarına karşı durmalıyız. Kamu bankaları ve emekçileri lehine düzenlenmiş yeni yasalar çıkarmaları için onları zorlamalıyız. Aksi takdirde; kamu bankaları ve çalışanları olarak kendimizi "bir zamanlar kamu bankaları ve emekçileri vardı" denecek bir konuma getirip, tarihe gömmelerine izin vermiş olacağız.

Önümüzdeki süreç "Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz" şiarından yola çıkarak değerlendirilmeli, sendikamıza üye olunarak mücadelemizi her alanda ve her yerde birlikte sürdürmeliyiz.

Ali Rıza Camcı
Genel Başkan

BANKA ÇALIŞANLARINA AÇIK MEKTUP

Elinizdeki bu metin sendikamız ve kamu bankaları çalışanları için tarihi bir belge niteliği taşımaktadır.

Çünkü; sendikamızın 1993 yılının 3 Ağustos'unda kuruluşundan itibaren kamu bankalarının, tekelci sermayenin küreselleşmesi düşüncesinden hareketle özelleştirme sürecine sokulacağını, bu düşünceye karşı yapılan eylem ve etkinliklere çağrılarımızı yüzlerce kez yazıp çizerek, siz sendikamız üyelerine ve tüm ısrarlarımıza rağmen "ucuz hesaplar peşinde koşarak günü kurtarmaya", "birilerine görünmemeye", ilgisizmiş gibi davranmaya çalışan siz banka emekçilerine duyurduk.

İş güvenliğimiz açısından yaşayacağımız sürece ilişkin düşüncelerimizi 1994 yılında çıkan Haber Bültenimizin "ÖZELLEŞTİRME BİLMECESİ" başlıklı yazısında bakın nasıl ifade etmişiz. "...Özelleştirmede son olarak göz diktikleri kamu bankalarıdır. Çünkü kamu bankaları hem mevduat bakımından önde gitmektedir, hem de finans sektörünü istedikleri gibi yönlendirebilmek için bu bankaları ele geçirmeleri gerekmektedir. Kamu bankalarının özelleştirilmesi birkaç bakımdan ciddi sonuçlar doğuracaktır. Öncelikle banka çalışanlarının önemli bir bölümü işten atılacak, şubeler kapatılacaktır. İkincisi küçük ve orta sermaye gruplarına dağıtılan kredi miktarları alabildiğine daralacak, piyasalar finans sektörü eliyle tam bir tekelleşme sürecine sokulacaktır.... Kamu bankalarını özelleştirmenin ilk sırasına alanlar bugüne kadar buralardaki rüşveti, yağma ve talanı, piyasaya göre hareket etmediğini, verimsiz olduğunu gerekçe gösterip kılıf hazırlıyorlar. Oysa rüşvet pisliğinden kimlerin yararlandığı, beceriksiz, hırsız bürokratları kimlerin kamu bankalarının başına atadığı ortada..."

Sermaye yıllar önce planladığını bugün bir bir gerçekleştirmek istiyor.

Şu gerçeği çok açık olarak ifade ediyoruz; ILO (Uluslararası Çalışma Teşkilatı) sözleşmeleri çerçevesinde kurmuş olduğumuz, banka emekçilerinin grevli, toplu sözleşmeli sendikal hak mücadelesi ile, demokratik, çağdaş, geleceğine güvenle bakılabilen bir ülke yaratmayı savunan, İnsan hakları ve temel özgürlüklerin bütünlüğü içinde, din, dil, ırk, cinsiyet, siyasal düşünce farkı gözetmeksizin bütün üyelerinin ekonomik,

demokratik, akademik, sosyal, siyasal, kültürel, hukuksal, mesleki, özlük hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmeyi, üyelerine insanca bir yaşam düzeyi sağlamayı amaçlayan, insanların politik, dinsel, etnik, ırksal, cinsel terörize baskılardan uzak, uygarlaşmayı insan onur ve şerefine yakışır bir yaşamı savunan sendikamız TUM BANKA-SEN' in varlığını bilmeyen banka emekçisinin olduğunu düşünmüyoruz. Varlığımızdan hepiniz haberdarsınız.

Tüm çağrılarımıza rağmen kendi iş kolumuzdaki ve ülkemizdeki olumsuzluklara duyarsız kalan, miting, basın açıklamaları ve diğer eylem ve etkinliklere katılmayıp, kahve köşelerinde gizlenen, yanı başındaki eylemleri görmezlikten gelip, lüks mağaza vitrinlerini seyreden banka emekçisi arkadaşlar,

Tüm bunları bildiğinizi bilerek diyoruz ki;

İnsanın işine, geleceğine, onuruna sahip çıkmak kadar önemli olan ve vazgeçilmez bir gerçeklik olması gereken sendikamıza, bu güne kadar üye olup yeterince sahip çıkmadığınız için tarih önünde sorumlu olacaksınız. Bu utancı (ayıbı) beraberinizde taşıyacaksınız. Kamu bankalarının demokrat, ilerici kimliğini taşıyan/taşıdığını iddia eden sendikamızdan uzak duran, utangaç sayın üst düzey bürokratları; bu gün bırakın bankaları, kendinizi bile savunamıyorsunuz! Tarih önünde siz de sorumluluktan kaçamayacaksınız!

Banka emekçisi arkadaşlar, tehlike kapıya gelip, iş güvenliğiniz tehlikeye girdiğinde, el altından politikacılarla, bürokratlarla görüşerek veya ahbap çavuş ilişkileri ile kendinizi güvenceye alamazsınız ve kendinizi kurtaramazsınız. Dünyada bunun örneği görülmemiştir/yoktur.

BİR KEZ DAHA ISRARLA UYARIYORUZ!

Ülkemiz çok önemli bir süreçten geçiyor. Çok uluslu sermayenin saldırılarına karşı kurtuluşun birlikte mücadeleden geçtiğine inanıyor ve tüm çalışanları örgütlü birlikteliğe çağırıyoruz.

**EMPERYALİZMİN İŞGAL
KUVVETLERİNE TESLİM
OLMAYIN/OLMAYALIM.**

**TUM BANKA-SEN
MERKEZ YÜRÜTME KURULU**

BİR KEZ DAHA UYARIYORUZ!..

“Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” 20.06.2001 tarihinde TBMM’ce kabul edilerek Cumhurbaşkanlığının onayına sunulan ve onay alarak kanunlaşan 4684 sayılı kanundur. Bu kanun, 4603 sayılı kanunla banka çalışanlarına yapılmak istenen ancak gelen tepkiler üzerine yetmediği görüldükçe, ek olarak ve Emlak Bankası’nın kapatılmasını, Ziraat ve Halk Bankaları çalışanlarının “istihdam fazlası” olarak tespit edilmesini kolaylaştıran bir Kanundur.

4684 sayılı Kanunun 1.madde (C) şıkkı ile;

“4603 sayılı Kanunun geçici 1. maddesinin (3) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

3-Yeniden yapılandırma sürecinde bankaların yönetim kurulunca İSTİHDAM FAZLASI olarak tespit edilen BANKA PERSONELİ, 24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Kanunun 22. maddesine (süreler hariç) göre, DİĞER KAMU KURUM VE KURULUŞLARINA NAKLEDİLİR. Ancak, bu şekilde nakledilen personelden, anılan madde uyarınca eski kadrolarına ait hakları şahıslarına bağlı olarak saklı tutulanlar için bankacılık

tazminatı da şahıslarına bağlı bir hak teşkil etmez. Bu durumda, söz konusu 22. Madde kapsamında Özelleştirme Fonu tarafından yapılması gereken ödemeler ilgili bankalar tarafından yapılır” açıklaması getirilerek, 4603 sayılı Kanunun geçici 1.madde (3) nolu fıkrasındaki “Bankaların mevcut personeli, yeniden yapılandırma süresince istekleri halinde...” açıklamasını değiştirerek, çalışanların kendi isteklerine bağlı olan durumu değiştirmişlerdir.

Kanundaki bu hüküm yasalasmadan önce, Bakanlar Kurulu tarafından hazırlanan ve Başbakanlığın TBMM’ne sunduğu tasarıda bu maddenin gerekçesi (C) şıkkında şöyle izah edilmiştir;

“4603 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirilecek yeniden yapılandırma çalışmalarının amacına ulaşabilmesi için, alınacak diğer önlemlerle birlikte, yönetim kurullarınca bankalarda hizmetin gereği asgari bir norm kadronun oluşturulması ve fazla personelin başka alanlarda görevlendirilmesi zorunlu görülmüştür. Maddenin yeniden düzenlenen (3) numaralı fıkrası ile, kadro fazlasının 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 22 nci maddesi kapsamında eritilmesi öngörülmüştür.” gerekçede de görüldüğü gibi temel amaç olarak KÜÇÜLMENİN ilk ayağını oluşturan “ihtiyaç dışı personel” sorunu gündeme getirilmiştir. Çünkü, 4603 sayılı Kanunun geçici 1. Maddesinin 2 numaralı fıkrası ile getirilen primli emeklilik sistemi uygulamada sonuç vermemiş, bu haktan yararlanarak emekliliğini isteyen personel sayısı çok düşük kalmıştır. Bu durumda yeniden yapılandırmanın olmazsa olmaz koşulu olarak gördükleri “personel birikiminin”, norm kadro uygulamasıyla kendilerince ideal kadroya indirilmesi amacıyla bu kanun ile yeni düzenleme gerçekleştirilmiştir. Kamu bankası emekçileri hakkında hükümetin düşüncesi kısaca budur!

Küçülme, Emlak Bankası’nın tasfiyesi, Ziraat ve Halk Bankası şubelerinin kapatılması suretiyle gerçekleştirilecektir. Fakat küçülme operasyonunun hangi aşamada sona ereceği, başka bir ifade ile kaç şubenin kapatılacağı

Küçülme, Emlak Bankası'nın tasfiyesi, Ziraat ve Halk Bankası şubelerinin kapatılması suretiyle gerçekleştirilecektir. Fakat küçülme operasyonunun hangi aşamada sona ereceği, başka bir ifade ile kaç şubenin kapatılacağı bilinmemektedir. Zira, faaliyetini sürdüreceğ şubelerde norm kadro uygulamasına geçilerek belli sayıda personel istihdam edilmek istendiğinden, kapatılan şubenin personeli, diğer şubelerde çalıştırılmayacak ve “istihdam fazlası” personel kabul edilecektir.

**İSTE
1475**

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
SERMAYESİ: 1.500.000.000.000 TÜRK LİRASI

TZB 0 32.00.00-20
Savunma Daire Başkanlığı

Sayın: Çetin ACAR

Hizmet sözleşmesinin feshedilmesi uygun görülmüş olup, TÜHİS ile Basın-İş arasında imzalanan Toplu İş Sözleşmesi'nin 19. maddesi hükmünde öngörülen İhtar oneliniz olan 8 hafta İşbu feshi İhtar bildirimini öğrendiğimiz tarihten itibaren başlayacaktır.

Bu süre içerisinde günde 4 saat iş arama izni kullanma hakkınız bulunmaktadır. İhtar onelinizin dolduğu 27.07.2001 tarihi itibarıyla sözleşmeniz feshedilecektir. Bilgi edinilmesini rica ederiz.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ZİRAAT BANKASI A.Ş.**
Genel Müdürlüğü

K. Arpacı
Kenan Gürkan ANGÜN
Müdür Yardımcısı

Ş. H. Uzun
Ş. H. UZUN
Daire Başkanı

İşbu İhtar onelli feshi bildirimini 03.07.2001 tarihi itibarıyla tebliğ ettim.

Çetin ACAR
(Sig. Sic. 11228881)

04.07.2001
Saat 17.30

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
SERMAYESİ: 1.500.000.000.000 TÜRK LİRASI

TZB 0 32.00.00-20
Savunma Daire Başkanlığı

Sayın: Mustafa ORHAN

Hizmet sözleşmesinin feshedilmesi uygun görülmüş olup, TÜHİS ile Basın-İş arasında imzalanan Toplu İş Sözleşmesi'nin 19. maddesi hükmünde öngörülen İhtar oneliniz olan 8 hafta İşbu feshi İhtar bildirimini öğrendiğimiz tarihten itibaren başlayacaktır.

Bu süre içerisinde günde 4 saat iş arama izni kullanma hakkınız bulunmaktadır. İhtar onelinizin dolduğu 27.07.2001 tarihi itibarıyla sözleşmeniz feshedilecektir. Bilgi edinilmesini rica ederiz.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ZİRAAT BANKASI A.Ş.**
Genel Müdürlüğü

K. Arpacı
Kenan Gürkan ANGÜN
Müdür Yardımcısı

Ş. H. Uzun
Ş. H. UZUN
Daire Başkanı

İşbu İhtar onelli feshi bildirimini 03.07.2001 tarihi itibarıyla tebliğ ettim.

Mustafa ORHAN
(Sig. Sic. 1743353)

04.07.2001 Saat 17.30

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
SERMAYESİ: 1.500.000.000.000 TÜRK LİRASI

TZB 0 32.00.00-20
Savunma Daire Başkanlığı

Sayın: Erol SOYLU

Hizmet sözleşmesinin feshedilmesi uygun görülmüş olup, TÜHİS ile Basın-İş arasında imzalanan Toplu İş Sözleşmesi'nin 19. maddesi hükmünde öngörülen İhtar oneliniz olan 8 hafta İşbu feshi İhtar bildirimini öğrendiğimiz tarihten itibaren başlayacaktır.

Bu süre içerisinde günde 4 saat iş arama izni kullanma hakkınız bulunmaktadır. İhtar onelinizin dolduğu 27.07.2001 tarihi itibarıyla sözleşmeniz feshedilecektir. Bilgi edinilmesini rica ederiz.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ZİRAAT BANKASI A.Ş.**
Genel Müdürlüğü

K. Arpacı
Kenan Gürkan ANGÜN
Müdür Yardımcısı

Ş. H. Uzun
Ş. H. UZUN
Daire Başkanı

İşbu İhtar onelli feshi bildirimini 03.07.2001 tarihi itibarıyla tebliğ ettim.

Erol SOYLU
(Sig. Sic. 17369643)

06.07.2001

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ZİRAAT BANKASI A.Ş.
SERMAYESİ: 1.500.000.000.000 TÜRK LİRASI

TZB 0 32.00.00-20
Savunma Daire Başkanlığı

Sayın: Cengiz ATICI

Hizmet sözleşmesinin feshedilmesi uygun görülmüş olup, TÜHİS ile Basın-İş arasında imzalanan Toplu İş Sözleşmesi'nin 19. maddesi hükmünde öngörülen İhtar oneliniz olan 8 hafta İşbu feshi İhtar bildirimini öğrendiğimiz tarihten itibaren başlayacaktır.

Bu süre içerisinde günde 4 saat iş arama izni kullanma hakkınız bulunmaktadır. İhtar onelinizin dolduğu 27.07.2001 tarihi itibarıyla sözleşmeniz feshedilecektir. Bilgi edinilmesini rica ederiz.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ZİRAAT BANKASI A.Ş.**
Genel Müdürlüğü

K. Arpacı
Kenan Gürkan ANGÜN
Müdür Yardımcısı

Ş. H. Uzun
Ş. H. UZUN
Daire Başkanı

İşbu İhtar onelli feshi bildirimini 03.07.2001 tarihi itibarıyla tebliğ ettim.

Cengiz ATICI
(Sig. Sic. 12264953)

04.07.2001
SAAT 16.30

işçinin ihbar önellerine ait ücretini peşin vermek suretiyle hizmet akdini feshedebilir. (İş K.m:13) Bu ücret ise 8 haftalık ücretinden fazla olamaz.

◆ İşçinin kendi kasdından veya derli toplu olmayan yaşayışından yahut içkiye düşkünlüğünden doğacak bir hastalığa veya sakatlığa uğraması halinde, bu sebeple doğacak devamsızlığın ardı ardına üç iş günü veya beş iş gününden fazla olması ve bulaşıcı veya işi ile bağdaşmayacak derecede tiksinti verici bir hastalığa tutulduğunun anlaşılması (onların işyerlerinde yaptıkları toplantılarda çalışanlara söylediklerini düşünürsek; fazla kilolu olmak, kahverengi takım elbise giymek vs.) halinde, işveren akdi önceden bildirim yapmadan tazminatsız feshedebilir. (İş K.m:17) Bu halde işçi sadece kıdem tazminatını alabilir. (İşverenler fabrikalarda veya özel bankalarda bugüne kadar ki uygulamalarında genellikle bu maddeye dayanarak bir çok işçiyi işten atmışlardır)

◆ İşçinin kendi kusuruna yükletilmeyen hastalık, kaza, doğum ve gebelik gibi hallerde, hastalık işçinin işyerindeki çalışma süresine göre bildirim önellerini 6 hafta aşmasından sonra, doğum ve gebelik hallerinde doğum sonrası kullanılan 6 haftalık sürenin sonunda bildirim oneli süresi hariç 6 hafta daha geçtikten sonra (en fazla 14 hafta) işveren hizmet akdini bildirimsiz ve tazminatsız feshedebilir. Sadece kıdem tazminatı ödenir.

◆ Kıdem tazminatı ve ihbar tazminatı ödenmeksizin işverenin akdi feshetmesi İş Kanununda ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Bunlardan bir kaçını saymak gerekirse; İşçinin kendi isteği veya savsaması yüzünden işin güvenliğini tehlikeye düşürmesi, işverenin malı olan veya malı olmayıp da eli altında bulunan makinaları, tesisatı veya başka eşya ve maddeleri on günlük ücretinin tutarı ile ödeyemeyecek derecede hasara veya kaybı uğratması, işçinin yapmakla ödevli bulunduğu görevleri kendisine hatırlatıldığı halde yapmaması, işverenin meslek sırlarını ortaya atmak gibi doğruluk ve bağlılığa uymayan davranışlarda bulunmak gibi sınırları son derece geniş ve yoruma dayalı değerlendirmelerle işçinin iş akdi kıdem ve ihbar tazminatı ödenmeksizin feshedilebilir.

Biz kamu çalışanları olarak iş yerlerimizde herhangi bir haksızlığa uğradığımızda, Bölge İdari Mahkemelerine başvurarak maddi ve manevi kayıplarımızın iadesini isteyebiliyoruz. Haksız şekilde işten çıkarılıp, açtığımız davayı kazanırsak işimize dönebiliyoruz. Oysa, 1475 sayılı yasaya tabi bir işçi, iş akdinin feshi haksız da olsa ve bu durum İş Mahkemesinde saptansa bile işine iadesi mümkün değil. Hizmet akdine geçirilmek istenmemizdeki temel amaç da kolayca işten çıkarabilmek. Zaten ortak Yönetim Kurulu Başkanı A.Vural Akışık toplantılarda "iş güvencesinin kurumların karlılığı önündeki en büyük engel" olduğunu açıkça söylüyor. Amaç, her kriz döneminde binlerce insanın işten çıkarılması. Son krizde Türkiye'de 960 bin işçi işini kaybetti. Haziran'ın son günlerinde Tekstilbank'ın 850 civarındaki çalışanından 350'sinin bir anda işine son verdiler.

İŞ KANUNUNA GÖRE HAZIRLANACAK HİZMET SÖZLEŞMESİNE "İŞÇİ STATÜSÜNE GEÇMEDEN ÖNCE KURUMDA GEÇEN HİZMET SÜRELERİNE TEKABÜL EDEN KIDEM TAZMİNATI ÖDENİR" MADDESİNİN YAZILMASI, ÇALIŞANLARIN SÖZLEŞMEYE GEÇMELERİNİ TEŞVİK İÇİN DÜŞÜNÜLMÜŞ BİR TUZAKTIR.

ÇÜNKÜ;

İş Kanununun 14.maddesine göre; TC.Emekli Sandığı Kanunu ve Sosyal Sigortalar Kanununa veya yalnız Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olarak sadece aynı ya da değişik kamu kuruluşlarında geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi suretiyle Sosyal Sigortalar Kanununa (Emekli Sandığı ile ilişkinin sürdürülmesi tercih edildiğinde TC.Emekli Sandığı Kanununa) göre yaşlılık veya malullük aylığına ya da toptan ödemeye hak kazanan işçiye, bu kamu kuruluşlarında geçirdiği hizmet sürelerinin toplamı üzerinden son kamu kuruluşu işverenince kıdem tazminatı ödenir. Ancak, **BU TAZMİNAT TC.EMEKLİ SANDIĞINA TABİ OLARAK GEÇEN HİZMET SÜRESİNE AİT KISMI İÇİN ÖDENECEK MİKTAR, YAŞLILIK VEYA MALULLÜK AYLIĞININ BAŞLANGIÇ TARİHİNDE**

TC.EMEKLİ SANDIĞI KANUNUNUN YÜRÜRLÜKTEKİ HÜKÜMLERİNE GÖRE EMEKLİLİK İKRAMIYESİ İÇİN ÖNGÖRÜLEN MİKTARDAN FAZLA OLAMAZ.

Memur veya Sözleşmeli Personel Statüsünde TC.Emekli Sandığında geçen hizmet süreleri sadece yaşlılık aylığı bağlanması açısından değil, fakat kıdem tazminatı açısından da kabul edilmektedir. Yani işverenin hizmet akdini feshetmesi halinde kıdem tazminatının miktarı belirlenirken, memur veya sözleşmeli personelin TC.Emekli Sandığında geçen hizmetleri karşılığında alabileceği kıdem tazminatı emekli ikramiyesi için öngörülen miktardan fazla olamayacaktır. Hatta, Yargıtay 9.Hukuk Dairesi bir kararında (1.2.1977-288/2106) işçi statüsüne geçilmesi sebebiyle, Emekli Sandığında geçen sürelerin birleştirilemeyeceği ve bu nedenle emekli sandığında geçen süre için kıdem tazminatı ödenmemesi gerektiğini kabul etmiştir.

KIDEM TAZMİNATI; İŞÇİNİN ÇALIŞTIĞI HER TAM YIL İÇİN 30 GÜNLÜK ÜCRETE EŞİTTİR. ANCAK, TOPLU SÖZLEŞMELERLE VE HİZMET AKİDLERİYLE BELİRLENEN KIDEM TAZMİNATININ YILLIK MİKTARI DEVLET MEMURLARI KANUNUNA TABİ EN YÜKSEK DEVLET MEMURUNA 5434 SAYILI TC.EMEKLİ SANDIĞI KANUNU HÜKÜMLERİNE GÖRE BİR HİZMET YILI İÇİN ÖDENECEK AZAMİ EMEKLİLİK İKRAMIYESİNİ (BUGÜN İTİBARIYLA 820 MİLYON) GEÇEMEZ.(İŞ K.M:14/XIII) BU HÜKÜM NEDENİYLE, SON ALINAN BRÜT ÜCRET 820 MİLYON LİRANIN ÜZERİNDE OLSA BİLE BU RAKAMIN ÜZERİNDEKİ MİKTAR (KIDEM TAZMİNATI TAVANI NEDENİYLE) KIDEM TAZMİNATI HESAPLAMASINDA DEĞERLENDİRMEYE ALINAMAZ.

ÖZET OLARAK; "iş güvencesi", Türkiye'de 1475 sayılı İş Kanununa göre çalışan emekçilerin temel problemi olup, bu konuda yasalarla sağlanmış olumlu bir düzenleme bulunmamaktadır. Bazı dönemlerde işçiler, özel yeteneklerine, işçi bulunamamasına, sendikalarının fiili gücüne, siyasi ilişkilere, diğer işçilerin işten atılması gibi durumlara bağlı olarak, şu ya da bu ölçüde iş güvencesine sahip olabilir. Ancak, mevzuatla güvence altına alınmış bir iş güvenliği yoktur. Mevcut yasalar işverenlere dilediğince işçi atma

imkanı tanımıştır. 1475 sayılı yasanın 13. Maddesi işverene, işçinin iş akdini herhangi bir nedene dayanmaksızın feshetme yetkisi vermektedir. İş Yasasının 17.maddesi ise belirli suçlu durumlarda işverene işçiyi işten kolaylıkla çıkarma yetkisi vermektedir. İşverenler genellikle, işyerlerinde çalışmakta olan işçilerin ücretleri yükseldiğinde, işçiyi 13. veya 17. maddelere dayanarak işten kolayca çıkarmaktadır. Hükümet "İş güvencesi", "İşsizlik" ve "Kıdem Tazminatı Fonu" adıyla tasarılar hazırlamış ve TBMM gündemine getirmeye çalışmaktadır. Ancak hazırlanan bu tasarılarla "iş güvencesi" sorunu çözülmediği gibi, aksine yeni sorunları beraberinde getirmektedir. **"kıdem tazminatı" konusunda ise; hazırlanan tasarıya göre kıdem tazminatı bundan sonra ancak emeklilik, malullük ve ölüm halinde toptan ödenmesi öngörülmektedir. Yani Tazminatsız işten çıkarılma dönemi başlatılmak istenmektedir. Dolayısıyla konuya yaklaşıırken bütün bunlar göz önünde bulundurularak yaklaşılmalıdır.** Ayrıca, henüz 1475 sayılı İş Kanununa geçmeden, daha "yeniden yapılandırma" sürecinde banka çalışanlarına uygulanan;

- ✓Cumartesi çalışmaları,
- ✓Ay sonlarında ve hafta sonlarında mesainin uzatılması,
- ✓Doktor muayene ücretlerinin TTB tarifesinin yalnızca %75'nin karşılanması,
- ✓Hastane ve polikliniklerin kapatılmak istenmesi,
- ✓Kreşlere %100 varan oranlarda zam yapılması,
- ✓ Ve hepsinden önemlisi;
- ✓ Aylardır çalışanlara yaşatılan bir yığın stres ve sıkıntılar, unutulmamalıdır.

1475 SAYILI İŞ KANUNUNA TABİ HİZMET SÖZLEŞMELERİNİ İMZALAMANIZ HALİNDE;

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ve 399 sayılı KHK'nin iş güvenliğini sağlayan hükümlerinden vazgeçmiş olacaksınız,

Karlılık, verimlilik, özerklik, etkinlik, yeniden yapılandırma vs. gerekçeleriyle iş akdinizin feshi suretiyle işsiz kalabileceksiniz,

Mevcut yönetim, size hangi vaatte bulunursa bulunsun, bu yönetimin görevinin IMF'e verilen

taahhüt doğrultusunda hareket etmesi olduğu, yani görevlerinin sadece bankaların kapatılması, küçültülmesi, çalışan sayısının azaltılması gibi görevlerle belirlendiği, çalışanlar veya bankaların yararına herhangi bir görevle görevlendirilmedikleri ve bu yönetimin görevinin 2002 yılı sonunda sona ereceği için, geleceğinizi kişilerin sözlerine bağlamış olacağınız unutulmamalıdır.

Yeniden yapılandırma da amaçlanan Emlak Bankasının kapatılması, Ziraat ve Halk Bankalarında şube kapatma kararlarının kararlılıkla uygulanmasına yardım etmiş olacak ve bu kurumların özelleştirilmelerini ve hatta ortadan kaldırılmalarını siz sağlamış olacaksınız.

Türkiye'de yaşanan diğer özelleştirme

uygulamalarında da görüldüğü gibi, kamu bankalarının özelleştirme işlemi gerçekleşirse, özel sektörün mevcut tüm personelin hizmet sözleşmelerini fesh ederek, tazminatlarını da devlete ödetmesini bir kez de siz yaşamış olacaksınız.

Verilecek 3 kuruşluk fazla para için, insan onuru ile bağdaşmayacak davranışlara maruz kalacak, (yeni göreve atanan üst yetkililerin daha şimdiden insan onurunu kırıcı davranışlarına, yakıştırmalarına şahit olduğu unutulmamalıdır) "bütün emirlerimi yerine getirmek zorundasın yoksa...ışten atarım" tehditleriyle daha olumsuz çalışma koşullarına ve en önemlisi de "sendika üyesi değilseniz" daha düşük ücretle çalışmaya zorlanacaksınız.

KAMU BANKALARININ ÖZELLEŞTİRİLMESİNDEN VAZGEÇİLMEDİĞİ VEYA 4603 VE 4684 SAYILI YASALAR YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMADIKLARI SÜRECE BANKA EMEKÇİLERİNİN KESİNLİKLE HİZMET SÖZLEŞMESİ İMZALAMAMASINI, BAŞKA KAMU KURUM VE KURULUŞA GEÇME KONUSUNDA DİLEKÇE VERMEMELERİNİ, BU KONULARDA İMZALATILMAK İSTENEN YAZILARA İMZA ATMAMALARINI, TÜM ÇALIŞANLARIN BULUNDUKLARI STATÜYÜ KORUMALARI GEREKTİĞİNİ BİR KEZ DAHA HATIRLATIYOR VE ÖNERİYORUZ.

**İŞ GÜVENCESİNİ ORTADAN KALDIRAN
HİZMET SÖZLEŞMELERİNİ**

İMZALAMAYIN!

İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ BU DURUMDA, ÜYE OLARAK SENDİKAMIZA TARAF OLMA VE ÇALIŞANLARI TEMSİL ETME HAKKINI VERMENİZİ, EMEKÇİLER OLARAK DİRENME HAKKIMIZI KULLANIP, İŞYERLERİMİZE SAHİP ÇIKMAMIZ GEREKTİĞİNİ BİR KEZ DAHA, BİR KEZ DAHA VE BİR KEZ DAHA ISRARLA HATIRLATIYOR VE BEKLİYORUZ.

**SENDİKAMIZA ÜYE OLUN,
ÜYE YAPIN!**

**TÜM BANKA-SEN
MERKEZ YÖNETİM KURULU**

Not:

Unutulmamalıdır ki; 4603 sayılı Kanun hakkında Anayasa Mahkemesine dava açılmış henüz sonuçlanmamıştır. 4684 sayılı Kanun, Cumhurbaşkanından onay alarak 03.07.2001 tarih 24451 sayılı Resmi Gazetenin yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Ancak, Süreç henüz bitmemiştir. Kanunun Anayasa Mahkemesine götürülmesi için siyasi parti ve bağımsız milletvekilleri düzeyinde girişimlerimiz devam etmektedir. Ayrıca, kurum olarak da her iki kanunun iptaline ilişkin yapılabilecek tüm hukuki yollara başvurulacaktır.

SAYIN YETKİLİLER!..

Bilindiği gibi kısa bir süre önce Ziraat Bankası Genel Müdürlüğünce gönderilen “Özel Hukuk Hükümlerine Göre Çalıştırılmak Üzere Sözleşmeye Geçiş”le ilgili dilekçeler, son gününe kadar çok az sayıda çalışan tarafından imzalanmış iken (1300) sonradan şube müdürlerinin veya diğer yetkililerin baskıları sonunda 8-10 bin rakamına çıktığı görülmüştür. Haziran ayının 15'nden sonra özellikle taşra il ve ilçelerinden gelen dilekçeler bu sayının yükselmesine neden olmuştur. Kamu Bankaları Yönetim Kurulu Başkanı Vural Akışık'ın bölge toplantılarından ve bazı üst düzey yetkililerin sözlü aramaları sonucunda bazı şube müdürleri banka çalışanlarına telkinlerde bulunmaya başlamıştır. Banka çalışanları da kendi aralarında kurdukları ilişkilerle dilekçeleri imzalamışlardır.

Esasen bu dilekçeler kayda değer değildir/olmamalıdır. Çünkü, gerek sendikamızın gerekse de diğer toplumsal kuruluşların baskıları sonunda bu dilekçelerin “anket” özelliği taşıdığı kurum yetkililerince basında açıklanmıştır. Ancak yine de dikkatli olmak gerekmektedir. Çünkü, bu tür dilekçeler “kabul” anlamına da gelebilir. İmzalanan dilekçelerin çoğalmasından sonra yönetim istediğini elde etme umudu taşımaya başlamış ve dilekçelerin süresi geçmesine rağmen gelenleri kabul etmiş ve halen de beklemektedir.

Bu konuda çalışanlara telkin ve baskı yapan yetkililere seslenmek istiyoruz.

Sayın yetkililer; gelişmeleri izliyorsunuz. Kurum yetkililerinin konuya “iyi niyetle” yaklaşmadıkları çok açık. Amaçları çalışan sayısını azaltmak, hatta kamu bankalarını kapatmak. PTT Genel Müdürü Dursun Dağışan'ın açıklamalarını iyi değerlendirin. Bakın Genel Müdür ne diyor? “...kamu-özel sektör işbirliğiyle yeni bir banka kuracağız. Kuracağımız Postbank ile Ziraat Bankası'nın kırsal alanlardaki tüm bankacılık hizmetlerine talibim.”, “Boşluğu birilerinin doldurması lazım. Yoksa toplum hizmetten yoksun kalacak.”, “...Ziraat Bankası'nı küçültüp kırsal kesimden çekiliyorsunuz. Sungurlu'da Emlak Bankası hesaplarını tasfiye ediyor, kapıyor.... Bunların yerine hizmeti kim verecek?”, bu konuda yeni bir yasa mı çıkacak sorusuna da şöyle yanıt veriyor. “Çıkacağını umuyorum, çıkmak zorunda. Çünkü, Türk toplumunu hizmetten yoksun bırakamazsınız.”

Bu açıklamalara dikkat edin. Genel Müdür Türk toplumunun hizmete ihtiyacı olduğunu vurguluyor. İhtiyaç varsa ve yıllardır bu ihtiyacı gideren, üstelik anayasada belirlenmiş bu görevleri yerine getiren bankalar varsa, şimdi bu bankalar neden kapatılmak ve sermaye işbirliği ile yenileri açılmak istenmektedir. Çünkü, Genel Müdürün açıklamasında da görüleceği gibi “özel sektör” ile birlikte kuracağız diyor. Yani bütün her şey önceden planlanmış. Bu işin işine girecek özel sektörün de hangi büyük holding olduğu bellidir ama şu anda ismi açıklanmıyor. Alanda tekelleşmenin önü açılıyor. Kamu Bankaları sermayenin gelişmesi ve büyümesi uğruna feda edilmek isteniyor. Sizler de biliyorsunuz ki, kamu bankaları zarar eden, çalışmayan bankalar değildir. Siyasi iradeler tarafından zarar ettirilmiş kuruluşlardır. Gerçek bir yeniden yapılanmayla ama çalışanları tasfiye etmeden, amacı bankaların karlılık ve verimliliğini düşünerek yapılacak bir çalışmayla bu kuruluşların rakiplerinin olamayacağı bir gerçek değil mi? Nerede kaldı o devasa kuruluşlar? Aksini düşünmek sizlerin ve birlikte çalıştığınız şubeniz çalışanlarının yıllardır verdiği emeği hiçe saymaktır. Siz yeni atanan yönetim kurulu üyelerinin veya diğer üst yöneticilerin banka emekçileri hakkında söyledikleri rencide edici ve onur kırıcı açıklamalarını, yakıştırmalarını kabullenebiliyor musunuz?. Amaçlarının sizlerle çalışanlar arasında yeni bir kopuş yaratmak olduğunu görmüyor musunuz?

Bütün bu gelişmeleri dikkate almadan çalışanları herhangi “bir evrakı imzalamaları” konusunda zorlamayın. Biz bu önermeleri yaparken laf olsun, bozgunculuk olsun diye yapmıyoruz. Dünyadaki özelleştirmeleri, Türkiye'deki diğer özelleştirmeleri inceleyerek çıkardığınız sonuçlara göre konuşuyor ve yazıyoruz. Kısa süreç içerisinde belki de işten atılan ilk siz olacaksınız. Çalışanlar birer birer işten atılmaya başladığında suçluluk duygusuna kapılmak istemiyorsanız, banka emekçilerinin çocuklarını, eşlerini psikolojik bunalıma sokmak istemiyorsanız karışmayın, telkinde ve baskıda bulunmayın. Onların işlerini kolaylaştırmayın.

TÜM BANKA-SEN
MERKEZ YÜRÜTME KURULU

20.06.2001 TARİH VE 4684 SAYILI BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN'UN ONAYLANMAMASI GEREKTİĞİ HAKKINDAKİ TALEBİMİZİN GEREKÇELERİ:

Öncelikle belirtmek istiyoruz ki; 4603 sayılı yasayla özelleştirme kapsamına alınan T.C.Ziraat Bankası, T.Halk Bankası ve T.Emlak Bankası'nda sürdürülen "yeniden yapılandırma" çalışmaları, bankaların özelleştirilmesi için amaçlanan düşüncelerden uzak çalışmalara dönüşmüştür. Örneğin; T.C.Ziraat Bankasında oluşturulmak istenen sistem Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından Bankalar Birliği aracılığıyla bankalara görüş için gönderilen 2 sayılı tebliğ taslağının "Kredilendirme Modelinin Unsurları ve Bankalarda Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar" na ve BDDK tarafından yayınlanan "Bankaların İç Denetim ve Risk Yönetimi Sistemleri" hakkındaki yönetmeliğe aykırı bulunmaktadır.

20.06.2001 tarih ve 4684 sayılı "Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" da ise;

Kanunun 1.maddesinin C Bendinde getirilen;

"3.Yeniden Yapılandırma sürecinde bankaların yönetim Kurulunca istihdam fazlası olarak tespit edilen banka personeli, 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanun'un 22 nci maddesine (süreler hariç) göre, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilir..." hükmü Anayasaya aykırıdır. Özelleştirme kapsamına alınan veya özelleştirme kapsamında olan kurumların özelleştirmeye hazırlık aşamasında en fazla dikkat ve özen gösterilmesi gereken konu, özelleştirmenin sosyal boyutudur. Hizmet üretimi içinde bulunan kuruluşların en büyük yatırım ve harcama alanı çalışana yöneliktir. Banka çalışanları, kendilerine verilen görevi en iyi şekilde yapabilmek için, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimden geçerek nitelikli iş gücünü temsil etmekte, çalışma yaşamının her evresinde, bankacılık alanındaki ilerlemeye paralel olarak çeşitli kurs, seminer ve panellere katılmakta ve edinilen bilgi ve beceriye göre yapılan imtihanlar sonucu görevde yükselmektedir. Her biri alanında uzman olan bu çalışanların bilgi ve deneyimlerinden yararlanmak Devlet veya özel firma işverenin yapacağı en akılcı davranış olacaktır. Kamu bankalarında istihdam fazlası personel nitelemesi yapılarak kanun

çıkarılması bu anlamda gerçeklerle örtüşmemektedir.

İstihdam fazlası personel savının bankacılık sektörü için savunulması mümkün olmadığı gibi, hangi ölçüler kullanılarak istihdam fazlası teriminin hukuk terminolojisine alındığı bilimsel olarak tartışılmamıştır. Hukuk kuralları muğlak ifadelerle tahammül edemez. İleride telafisi güç hukuki problemleri şimdiden önlemek gereklidir. Yeniden yapılandırma kavramının dahi somut olarak yeterince anlaşılmadığı ve yapılandırmanın hudutları belirlenmediğinden hemen daima istihdam fazlası personel yaratma sorunu gündeme gelecek ve çalışanlar belirsiz bir gelecekle mağdur edilebilecektir. Üstelik yeniden yapılandırma çerçevesinde personel tasfiyesine ağırlık verilmekte iken toplam gideler içerisinde personel giderlerinin de yalnızca %2 düzeyinde yer aldığı göz önünde bulundurulmalıdır.

4046 sayılı Kanun'un 22.maddesindeki düzenleme yasa koyucunun özelleştirme uygulamalarının sosyal boyutuna verdiği önemi vurgulaması bakımından oldukça önemlidir. Bu kanun özelleştirme uygulamalarında personelin karşılaşacağı sorunları en aza indirmek için benimsenmiş olup, genel olarak kanunun bu hükmü uygulanmaktadır. Aynı yasa özelleştirme kapsam ve programına alınan kurumların görülecek lüzum üzerine bu kapsam ve programdan çıkarılması halinde, bu kurumlarda çalışan personelin kamu payı %50'nin altına düşünceye kadar kurumlarında kalmalarını amaçlamıştır. Halbuki bu yeni düzenleme, kamu bankalarında çalışan personeli, kamu payı %50'nin altına düşmeden diğer kamu kurumlarına naklini getirmektedir ki, mevcut kurumların özelleştirilememesi (kararlaştırılan satış yöntemleri ile istenilen hedefe ulaşılamaması durumunda) halinde veya özelleştirilmesinden vazgeçilmesi-özelleştirme çalışmalarının durdurulması durumunda, çalışanların Anayasal ve yasal hakları ihlal edilmiş olacaktır. Hisselerinin tamamı Devlete ait olan kamu bankalarında çalışan personelin, bankacılık işkolunda çalışma hürriyeti Anayasanın 48. maddesi ile güvenceye alınmış ve "...herkes, dilediği alanda çalışma...hürriyetine

sahiptir.” cümlesi ile ifadesini bulmuştur. Kamu bankalarındaki kamu payı %50'nin altına düşünceye kadar personelin bu hakkını kısıtlayan her türlü düzenleme Anayasaya aykırı olacağı gibi, evrensel hukuka da aykırı olacaktır. Zira, Ekonomik, toplumsal ve kültürel haklar uluslararası sözleşmesinin 6.maddesi “Bu sözleşmeye taraf devletler, herkesin özgürce seçtiği ya da benimsediği bir işte çalışarak yaşamını kazanma fırsatına sahip olma hakkını içeren çalışma hakkını tanır ve bu hakkı korumak için uygun girişimlerde bulunur.” düzenleme ile Anayasamızdaki bu hükmün evrensel niteliği vurgulanmıştır.

Anayasanın 10.maddesi herkesin kanun önünde eşit olduğunu kabul etmiş ve 48.maddeye göre çalışma hürriyetinin sınırlarını belirlemiş olduğuna göre, özelleştirme kapsam ve programına alınan her kurum için ayrı kanunlar çıkarılarak, özellikle çalışanlarla ilgili farklı düzenlemelere gitmek ve çalışanlar arasında ayırım yapmakta Anayasaya aykırıdır.

4603 sayılı yasanın 2.maddesinin 1.fıkrası bankaların etkin, verimli ve özerk bir şekilde çalışmalarının sağlanması amacıyla yeniden yapılandırılmalarına ilişkin usul ve esaslar, 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 2. Maddesinin (b) fıkrası uyarınca ve mevcut yönetim düzenlemeleri dikkate alınarak Bakanlar Kurulunca belirleneceğini kabul etmiştir. 4059 sayılı Hazine Müsteşarlığı ile Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 2.maddesinin (b) fıkrası Yüksek Planlama Kurulu, Özelleştirme Yüksek Kurulu ve diğer yetkili organlarca verilen görevlere ilişkin her türlü işlemleri yapmakla yetkili kılınmakla birlikte, personelin diğer kamu kurum ve kuruluşlarına zorunlu nakli konusunda yetkili kılınmamıştır. Dolayısıyla bu kurulların veya diğer yetkili organların bu hususta tasarruf imkanı bulunmamaktadır. Kaldı ki, bu hususta Bakanlar Kurulunun dahi yetkisi bulunmamaktadır. Banka Yönetim Kurulunun istihdam fazlası olarak belirlediği personelin nakil kararı alındığında, yukarıda sayılan kurulların bu işlemi onaylaması bu çerçevede mümkün olamayacaktır.

4684 sayılı yasanın 1.maddesinin (C) bendinde “...4046 sayılı kanunun 22 nci maddesine (süreler hariç) göre, diğer kamu kurum ve kuruluşlarına nakledilir...” hükmündeki “süreler hariç” istisnası da Anayasanın 10. ve 48 nci

maddelerine aykırılıklar teşkil etmektedir. Zira, süreler idarede keyfiliği önlemek ve çalışanların hangi sürelerde yeni işyerinde göreve başlayacakları konusundaki belirsizliği gidermek için kanuni düzenlemeye kavuşturulmalıdır. Aksi halde, personelin naklen atanmasını gerektiren işlemin Devlet Personel Daire Başkanlığı'na bildirim süresi ile bu başkanlığın bünyesinde ne kadar kalacağı ve nakil edildiği kurumun nakil işlemlerinin hangi süre içinde tamamlayacağı konusundaki belirsizlik nedeniyle personel mağdur edilebilecektir. Başka bir ifade ile Banka Yönetim Kurulları istihdam fazlası olarak belirlediği personeli mevcut statüleri ile dilediği kadar çalıştırma hakkının elde edebilecek, Devlet Personel Daire Başkanlığı kendisine bildirilen istihdam fazlası personeli, kadro yetersizliğinden veya başka sebeplerle atama yapılacak kuruma teklifini geciktirebilecektir. Bu nedenlerle, atama süreleri ve yönetimin belirtilmemesi idarenin olumlu veya olumsuz idari işlemlerinin yargı denetimini düzenleyen Anayasanın 125.maddesindeki “...İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.” Hükmünün çalışanlarca kullanılmasını imkansız hale getirecektir.

Ayrıca, nakledilecek personelin başka kurum ve kuruluşuna atanarak burada göreve başlamasına kadar geçecek süredeki aylık, ücret, ikramiye, zam ve tazminatlar ve sosyal hak ve yardımlar ile bu döneme ilişkin harcırah, sağlık yardım gibi özlük haklarının hangi birim tarafından karşılanacağı belirlenmemiştir.

Sözleşmeli statüde çalışanların 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi kurumlara nakledilerek Devlet Memuru Statüsüne geçirilmesi halinde, kazanılmış hak aylık, derece ve kademelerinin tespiti ile yükselebilecekleri kadro belirlenmemiş olup, yükselebilecekleri kadro bulunmaması halinde sözleşmeli personelin statüsünün ne olacağı tespit edilmemiştir.

Keza, 4603 sayılı yasa ile ayrı bir tüzel kişilik kazanan T.C. Ziraat Bankası Sağlık Yardım Sandığı ile sandık üyesi personelin başka kamu kurum ve kuruluşlarına nakil sonrası sandıkla ilişkisi açıklanmamıştır.

Yeniden yapılandırma çalışmaları sonunda bankalarda Özel Hukuk Hükümlerine tabi olarak hizmet akdi ile TC.Emekli Sandığına tabi olarak çalıştırılmak istenen personel hakkında ise, sağlık harcamaları yönünden devlet memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği ile

Maliye Bakanlığınca yayımlanan Bütçe Uygulama Talimatları uygulanamayacaktır. Yani İlgili personelin sağlık giderleri banka bütçesinden karşılanamayacaktır. Diğer taraftan bu kapsamdaki personel TC.Emekli Sandığına tabi olarak çalışacağından SSK'nun imkanlarından da yararlanamayacaktır. Zira, SSK'nun aksine TC.Emekli Sandığına Sağlık Sigortası Primi kesilmediğinden üyelerin çalıştıkları dönemde sağlık giderleri karşılanmamaktadır. Bu durumda Özel Hukuk Hükümlerine göre sözleşmeli statüde çalışacak personel sağlık açısından güvencesiz kalacaktır. Söz konusu personele çalışırken sağlık hizmetleri konusunda bir takım olanaklar sağlansa bile sözleşmenin feshi durumunda sağlık güvencesi tamamıyla yok olacaktır.

Yine, 4684 sayılı kanunun madde 2 Geçici 2. maddesinde 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20 nci maddesine göre kurulmuş T.Emlak Bankası A.Ş. Mensupları Emekli ve Yardım Sandığı Vakfına tabi personele, emekli olduklarında bu sandığa tabi olarak çalıştıkları ve "emekli ikramiyesi" veya "kıdem tazminatı" veya "iş sonu tazminatı" alamadıkları yıllar için bankadaki emsali T.C. Emekli Sandığına tabi personele her bir hizmet yılı için ödenmesi gereken "emekli ikramiyesi tutarı kadar kıdem tazminatı T.Emlak Bankası A.Ş. tarafından ödeneceği ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce emekli olan söz konusu Vakıf üyesi personel için de, her hizmet yılı için kendi hizmet dönemlerinde geçerli olan emekli ikramiyesi tutarları dikkate alınarak kıdem tazminatı hesaplanmak üzere ödeneceği benimsenmiştir.

Bilindiği gibi, T.C. Ziraat Bankası Personeli Vakfı, T.Halk Bankası Personeli Yardımlaşma Vakfı ve T.Emlak Bankası Munzam Sosyal Güvenlik ve Yardım Vakfı'nda çalışanlar tarafından kurulmuş ve bu vakıflarca, bankalardan emekli olan personele ikramiye ve maaş ödemesi yapılmaktadır. 4603 sayılı yasanın kabulünden sonra, bu yasanın uygulamaları sonucunda birçok çalışan emekliliğe zorlanmış ve binlerce çalışan emekli olmak zorunda kalmıştır. Ancak, Vakıflar kendi iradelerinin veya plan ve programlarının dışında gelişen bu hadise dolayısıyla emeklilerine ikramiye ve maaş ödemesinde güçlüklerle karşılaşmış ve iflasa sürüklenme noktasına gelmiştir. Zira, yoğun emeklilik talebi karşısında üyelerinin ödediği aidatlarda azalma meydana gelmiş ve böylece gelir kaynakları azalmış olup, emekli üyelerinin bir çoğuna ikramiyelerini

ödeyemediği gibi maaşlarını da ödeyemez duruma gelecektir. Bu nedenle, T. Emlak Bankası A.Ş. Mensupları Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı'na yapılan mali desteğin T.C. Ziraat Bankası A.Ş., T.Halk Bankası A.Ş. ve T.Emlak Bankası A.Ş. Vakıflarına da aynı ekonomik desteğin verilmesi gerekmektedir. Her üç kamu bankasını aynı Yönetim Kurulunun yönettiği ve mali, idari bakımdan aynı kaderi paylaşan bu kurumların çalışanları ve bu çalışanların birikim ve özverili katkılarıyla kurulmuş sandık ve vakıfların hayatiyetini sürdürüneleri eşit bir şekilde sağlanmalıdır. Tüzel kişiliklerinin dahi Anayasanın eşitlik ilkesinden istifade etmesi gerektiği malumlarınız olduğu cihetle, söz konusu vakıfların da ilgili banka kaynaklarından sağlanacak maddi yardımlarla desteklenmesi gerekmektedir.

4684 sayılı yasanın Geçici 3.maddesi genel olarak T. Emlak Bankası'nın tasfiyesini düzenlemektedir. Kamu bankaları bir yandan kendilerine kanunla verilen görevleri ifa ederken, diğer taraftan bankacılık sektöründe faaliyet yürüten özel bankaların tekelleşme ve kartelleşmesine engel olmakta, ilave olarak T. Emlak Bankası'nın konut üretimindeki payı itibari ile de bu görevini yerine getirdiğinden kuşku yoktur.

Anayasa mahkemesinin tekelleşmeye ve kartelleşmeye ilişkin görüşleri şu şekilde özetlenebilir; "Anayasanın 167.maddesinde devlete, piyasaların sağlıklı ve düzenli işlemlerini sağlayıcı ve geliştirici tedbirleri almak ver buna bağlı olarak da piyasalarda fiili veya anlaşma sonucu doğacak tekelleşme ve kartelleşmeyi önlemek görevi verilmiştir. Tekelleşmenin önlenmesi tüketim sektörü yanında hizmet sektörü yönünden de gereklidir. Anayasanın 172.maddesinde de devlete ayrıca, "...tüketicileri koruyucu önlemleri almak" görevi de verilmiştir. Devletin tekelleşme ve kartelleşmeyi önlemek görevi temelde tüketiciyi koruma amacı gürmektedir.172.madde ile devlete verilen tüketicileri koruma görevi ancak, tekelleşme ve kartelleşmelerin önlenerek özgür rekabet koşullarının varlığına bağlıdır. Tekelleşme ya da kartelleşmeye olanak veren ortamlarda piyasa ekonomisi etkinliğini yitirir. Bu nedenle özelleştirmeye ilişkin yasal düzenlemelerde, tekelleşmeyi ve kartelleşmeyi önlemeye, tüketicileri korumaya yönelik kuralların bulunması zorunludur. Özelleştirilecek kuruluş

tekel konumunda ise, kamu tekelinin yerini özel tekelin alması kaçınılmazdır. Kamu tekelini durumunda, mal ya da hizmet üretimine devletin doğrudan karışması olanağı varken, özel tekel durumunda bu olanak söz konusu olmayacak, mal ve hizmet fiyatları kamu tekelinde olduğundan daha yüksekte belirleneceği gibi kalite de olumsuz etkilenecektir.”

Dar gelirli ailelerin konut ihtiyacını karşılamak üzere çeşitli araçlarla donatılmış T.Emlak Bankasının tasfiyesi sonrasında, konut üretiminde tekelleşme kaçınılmaz hale geleceğinden, Emlak Bankasının tasfiyesi Anayasanın yukarıda anılan hükümlerine aykırıdır.

T.Emlak Bankasının varsa yapısal, yönetsel ve mali sorunlarının tespiti ve çözümü için çalışma yapılmadan veya özertleştirilmesi/ özelleştirilmesi düşünülmeden ve bankaya serbest piyasa ekonomisi kurallarına uygun yapılanma ile faaliyetlerini daha etkin ve verimli bir düzeye çıkarabilmesi imkanı verilmeden, kapatma veya tasfiye yollarına başvurulması ve bu kuruluşun ekonomiye yeniden kazandırılmaması siyasi bir tercihtir. Siyasi tercih hakkı kullanılırken, kamu malının kaybına neden olunamaz.

Haklarında kapatma kararı alınmasına rağmen bu kararların uygulanmasından vazgeçilen ve varlığını başarıyla sürdüren ve yeni istihdam alanları yaratarak ulusal ekonomiye katkı sunan Karabük Demir Çelik İşletmeleri ve Petlas Lastik A.Ş.'ni bunlara yanlış kapatma kararlarına örnek olarak verilebilir. Bu kuruluşların ekonomik ve verimli olmadıkları ve büyük zarar içinde buldukları iddia edilerek kapatılmasına karar verilmiş ancak daha sonra bu kuruluşların özelleştirilmesi imkanları zorlanmış ve ekonomiye tekrar kazandırılmıştır. Kaldı ki, T.Emlak Bankası'nın etkin ve verimli olmadığı, büyük zarar içinde olduğu, işletilmesinin mümkün bulunmadığı bilimsel verilerle kanıtlanamamıştır. Bu nedenle Emlak Bankasının tasfiye kararı ulusal ekonomik çıkarlarımıza uygun olmayıp bu bankanın kamu malı olarak, işlev ve konusunu muhafaza ettirilerek ekonomik varlığını sürdürmesi sağlanmalıdır.

Geçici madde 5 “Bankaların yeniden yapılandırılması ile görevli yönetim ve denetim kurulu üyeleri, yürütmekte oldukları görevlerden yalnızca reel sektörün faaliyetlerinin gelişip devamını temin etmek, bankaların aktiflerini seyyal kılmak, pasif kalitesini yükseltmek ve bankaların reorganizasyonunu sağlayarak süratle özelleştirmeye hazırlamak amacıyla yapacakları ve

konusu açıkça suç teşkil etmeyen iş ve işlemlerden dolayı sorumlu tutulamazlar. Yeniden yapılandırma sürecinde ve bu amaca yönelik olarak bu kişilerin iş ve işlemleriyle ilgili üçüncü kişilerce kusura dayalı açılacak davalar, temsil ettikleri banka veya bankalara açılır. Bankaların rücu hakkı saklıdır.” hükmünü getirmiştir.

Bankaların yönetim ve denetim kurulu üyeleri kamu hizmeti görevlisi olup, görevleriyle ilgili her türlü işlem ve eylemden dolayı idari, mali ve cezai sorumluluğa tabidirler. Anayasaya açıkça aykırı olan bu hükmün yasaya konulmasında umulan yararın ne olduğu anlaşılammıştır. Ancak, Anayasa Mahkemesinde dava açılması halinde ivedilikle yürütmeyi durdurma kararı verilmesi için talepte bulunulması zorunludur. Bu nedenle;

Anayasanın 125. maddesi “ İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.”

Anayasanın 10.maddesi “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi, inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.” Hükümlerine açıkça aykırı olduğu gibi,

Anayasa, “uyarma ve kınama cezalarıyla ilgili olanlar hariç” disiplin kararları yargı denetimi dışında bırakılmaz (m.129), şeklindeki maddeye de aykırıdır. İdarenin bazı işlemlerine karşı yargı yolu kapalıdır. Ancak bunlar istisna olup, muafiyetin sınırları hem dar hem de zorunludur. Bunlar ise;

Anayasanın 159. maddesi ise tamamen yönetsel nitelikte işlemler tesis eden ve mahkemelerin bağımsızlığı ve hakimlik güvencesi esaslarına göre kurulup, görev yapması gereken Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun kararlarına karşı yargı yolunu kapatmıştır.

Anayasaya göre TBMM'nce yasama dokunulmazlığının kaldırılması halinde Milletvekili, öteki vatandaşlar gibi sorguya çekilebilir, gerekirse tutuklanır ve yargılanır. Ancak milletvekilliği devam eder.

Anayasanın 105.Maddesi gereğince “Cumhurbaşkanının resen imzaladığı kararlar ve emirler aleyhine Anayasa Mahkemesi dahil, yargı mercilerine başvurulamaz...” hükmü ile Cumhurbaşkanına yargı muafiyeti getirilmiştir.

Süleyman Güldoğan

Genel TİS ve Hukuk Sekreteri

Ali Rıza Camcı

Genel Başkan

4688 SAYILI YENİ "KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI KANUNU" ÜZERİNE...

Hükümet bu ülkenin işçi ve emekçilerine yönelttiği ekonomik ve siyasal baskısını; "köpeksiz köyde, değneksiz dolaşarak" sürdürmek istiyor. Bu nedenle de işçi ve emekçilerin bulunduğu bütün alanlarda yükselbilecek toplumsal muhalefetin önünü kesmek istiyor. Ya özelleştirmeler ve taşeronlaştırmalarla işçi ve emekçileri işsizleştirip, sendikasızsızlaştırıyor ya da kamu emekçileri olarak bizlere yaptığı gibi grevsiz ve toplu sözleşmesiz bir "sendika" örgütlenmesine olanak tanıyarak, sesimizin gür çıkmasının önüne geçmek istiyor.

Bildiğiniz gibi, kamu emekçileri olarak 11 yıldır sürdürdüğümüz "grevli, toplu sözleşmeli sendika" mücadelemizi görmezlikten gelen hükümet 25.06.2001 tarihinde; Kızılay'da grevli ve toplu sözleşmeli sendika isteyen emekçilerin üzerine gaz bombası atarken, TBMM'den grevsiz ve toplu sözleşmesiz "KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI KANUNU" nu geçirdi. Üstelik, kamu emekçilerinin grevli ve toplu sözleşmeli sendikal hak mücadelesine "ihanet" sayılabilecek bir anlayışa sahip bir de destekçisi vardı. Türkiye Kamu Sen ve Genel Başkanı Resul Akay. Bu sendika ve onun genel başkanı, kamu emekçilerinin ağızlarına hükümet tarafından "bir parmak bal sürülmesi" için çok uğraştı ve sonunda başardı. İşte, Hükümet kamu emekçilerine Temmuz ayında %5 zam öneriyor. Hükümetin bu yaklaşımına "grevsiz ve toplu sözleşmesiz bir sendika" ile nasıl karşı koyulabilir ki, karşı duruşumuzu çıkan yeni kanundan değil, fiili ve meşru mücadele hakkımızdan alacağız ve karşı koyacağız.

Kamu çalışanları "sendika" kuramaz dedikleri tarihten bu yana sürdürülen fiili ve meşru mücadele hattı ile bu günlere gelindi. ILO sözleşmelerinden doğan "grevli ve toplu sözleşmeli sendika" mücadelemiz yine fiili ve meşru mücadele hattı ile sürecek. Ta ki, grev ve toplu sözleşme hakkımızı kullanıncaya dek!

...

TBMM'den geçen 4688 nolu "KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKALARI KANUNU"nu, 5 ve 6 sayılı haber bültenimizi, yaptığımız son basın açıklamalarımızı aşağıda duyurduğumuz web sitemizde bulabilirsiniz.

Web sitemiz
tumbankasen.org.tr

e-mail adresimiz : bankasen@hotmail.com

NOT : ÜYELERİMİZİN ÖDEDİĞİ AİDATLARLA ÇIKARDIĞIMIZ DERGİMİZDEN EDİNMEK İSTEYEN, ÜYEMİZ OLMAYAN BANKA ÇALIŞANLARINA (1 MİLYON KARŞILIĞINDA) İSTEKLERİ HALİNDE ADRESLERİNE POSTA İLE DERGİ GÖNDERİLECEKTİR.

Hesap No:

T.C.Ziraat Bankası/Kızılay Şubesi 218107

T.Halk Bankası/Ulus Şubesi 38298

**KAMU BANKALARININ
ÖZELLEŞTİRİLMESİNDEN VAZGEÇİLMEDİĞİ
VEYA 4603 VE 4684 SAYILI YASALAR
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMADIKLARI
SÜRECE BANKA EMEKÇİLERİNİN
İŐ GÜVENCESİNİ ORTADAN KALDIRAN
HİZMET SÖZLEŐMESİNİ
KESİNLİKLE İMZALAMAMALARINI,
BAŞKA KAMU KURUM VE KURULUŞA GEÇME
KONUSUNDA DİLEKÇE VERMEMELERİNİ
BU KONULARDA İMZALATILMAK
İSTENEN YAZILARA İMZA
ATMAMALARINI, TÜM ÇALIŞANLARIN
BULUNDUKLARI STATÜYÜ KORUMALARI
GEREKTEĞİNİ BİR KEZ DAHA
HATIRLATIYOR VE ÖNERİYORUZ.
ÖZEL STATÜYE BAŐVURU FORMLARINI
•
İMZALAMAYIN!**

SAHİBİ: TÜM BANKA-SEN adına Genel Başkan Ali Rıza Camcı
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Aytekin Göktürk
Yazışma Adresi: İzmir Cad. 13/12 Kızılay-Ankara Tel&Faks: (0312) 232 46 33-230 32 26
Hazırlık ve Baskı: Can Reklam Ltd. Şti. Tel: (0312) 431 52 80-81